

2.8.2017

NÁVRH ZPRÁVY

o doporučení Evropského parlamentu Radě, Komisi a ESVČ k Východnímu partnerství před summitem konaným v listopadu 2017
(2017/2130(INI))

Výbor pro zahraniční věci

Zpravodajové Laima Liucija Andrikiienė, Knut Fleckenstein

OBSAH

Strana

NÁVRH DOPORUČENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU 3

NÁVRH DOPORUČENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

Radě, Komisi a ESVČ k Východnímu partnerství před summitem konaným v listopadu 2017 (2017/2130(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na články 2, 3 a 8 a na hlavu V, zejména články 21, 22, 36 a 37 Smlouvy o Evropské unii (SEU) a na část pátou Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU),
- s ohledem na zahájení Východního partnerství v Praze dne 7. května 2009 coby společného úsilí EU a jejích východních partnerů Arménie, Ázerbájdžánu, Běloruska, Gruzie, Moldavska a Ukrajiny,
- s ohledem na společná prohlášení vydaná na summitech Východního partnerství v roce 2011 ve Varšavě, v roce 2013 ve Vilniusu a v roce 2015 v Rize,
- s ohledem na Prohlášení vedoucích představitelů 27 členských států a Evropské rady, Evropského parlamentu a Evropské komise, které bylo přijato dne 25. března 2017 v Římě,
- s ohledem na doporučení Parlamentního shromáždění Euronest, Fóra občanské společnosti v rámci Východního partnerství, Evropského výboru regionů a Konference regionálních a místních orgánů zemí Východního partnerství (CORLEAP) a jejich činnost,
- s ohledem na sdělení Evropské komise a Evropské služby pro vnější činnost (ESVČ) o evropské politice sousedství (EPS), zejména zprávu o provádění přezkumu EPS z roku 2017 (JOIN(2017)18) a revidovaný pracovní dokument z roku 2017 nazvaný „Východní partnerství – 20 výstupů do roku 2020: Zaměření se na hlavní priority a hmatatelné výsledky“ (Eastern Partnership – 20 Deliverables for 2020: Focusing on key priorities and tangible results) (SWD(2017)0300), jakož i sdělení z roku 2016 o globální strategii zahraniční a bezpečnostní politiky Evropské unie,
- s ohledem na závěry Rady pro zahraniční věci týkající se EPS a Východního partnerství,
- s ohledem na svá usnesení, zejména doporučení ze dne 5. července 2017 k 72. zasedání Valného shromáždění Organizace spojených národů¹, usnesení ze dne 15. června 2017 o případu Afgana Muhtarliho a situaci v oblasti sdělovacích prostředků v Ázerbájdžánu², ze dne 6. dubna 2017³ a 24. listopadu 2016⁴ o situaci v Bělorusku, ze dne 16. března 2017 o prioritách EU pro zasedání Rady OSN pro lidská práva v roce 2017⁵, ze dne 13. prosince 2016 o právech žen ve státech Východního partnerství⁶, ze dne 21. ledna 2016 o dohodách o přidružení a prohloubených a komplexních zónách volného obchodu s Gruzii,

¹ Přijaté texty, P8_TA(2017)0304.

² Přijaté texty, P8_TA(2017)0267.

³ Přijaté texty, P8_TA(2017)0126.

⁴ Přijaté texty, P8_TA(2016)0456.

⁵ Přijaté texty, P8_TA(2017)0089.

⁶ Přijaté texty, P8_TA(2016)0487.

Moldavskem a Ukrajinou¹ a ze dne 9. července 2015 o přezkumu evropské politiky sousedství²,

- s ohledem na společné prohlášení parlamentů Gruzie, Moldavska a Ukrajiny ze dne 3. července 2017,
 - s ohledem na článek 113 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro zahraniční věci (A8–0000/2017),
- A. vzhledem k tomu, že Východní partnerství je založeno na společném závazku Arménie, Ázerbájdžánu, Běloruska, Gruzie, Moldavska, Ukrajiny a Evropské unie vůči mezinárodnímu právu a základním hodnotám, včetně demokracie, právního státu, dodržování lidských práv, základních svobod a rovnosti žen a mužů, a vůči tržnímu hospodářství, udržitelnému rozvoji a řádné správě věcí veřejných;
- B. vzhledem k tomu, že Východní partnerství usiluje o společné cíle, kterými jsou podpora stability, budování důvěry a spolupráce, podpora demokratických reforem, dobrých sousedských vztahů a regionální spolupráce, posilování mezilidských kontaktů a oživení obchodu, s cílem zvýšit politický dialog a přidružení a hospodářskou spolupráci a integraci;
- C. vzhledem k tomu, že EU se prostřednictvím své globální strategie a revidované EPS snaží přiblížit své partnery pomocí urychleného politického přidružení a hospodářské integrace v rámci EU, přičemž se současně zaměřuje na podporu politické stabilizace, společenské odolnosti a hospodářské prosperity ve svém sousedství a nabízí příležitosti pro privilegované politické a hospodářské vztahy v souladu s mírou ambicí jednotlivých partnerských zemí;
- D. vzhledem k tomu, že na straně EU existuje závazek pokračovat ve spolupráci se všemi zeměmi Východního partnerství bez ohledu na jejich strategické volby, protože se EU domnívá, že spolupráce je hodnota sama o sobě, a je pevně přesvědčena, že vede k situacím prospěšným pro všechny zúčastněné strany;
- E. vzhledem k tomu, že účastníci summitu v Rize konaném v roce 2015 požadovali, aby bylo do příštího summitu dosaženo pokroku v oblasti 1) posilování institucí a řádné správy věcí veřejných, 2) mobility a mezilidských kontaktů, 3) hospodářského rozvoje a tržních příležitostí a 4) konektivity, energetické účinnosti, životního prostředí a změny klimatu;
- F. vzhledem k tomu, že od posledního summitu bylo dosaženo významného pokroku, zejména díky tomu, že byly uzavřeny a vstoupily v platnost tři dohody o přidružení zahrnující prohloubenou a komplexní zónu volného obchodu, a to s Gruzii, Moldavskem a Ukrajinou, a od roku 2017 byl zaveden bezvízový režim s Gruzii a Ukrajinou (a s Moldavskem od roku 2014), byla uzavřena jednání o dohodě o komplexním a posíleném partnerství s Arménií, zahájena jednání o nové komplexní dohodě s Ázerbájdžánem a přijaty zásadní reformy v řadě těchto zemí s politickou, technickou a finanční podporou

¹ Přijaté texty, P8_TA(2016)0018.

² Přijaté texty, P8_TA(2015)0272.

Evropské unie;

- G. vzhledem k tomu, že zvýšená mobilita mezi partnerskými zeměmi a EU zůstává nepostradatelným nástrojem prosazování evropských hodnot;
 - H. vzhledem k tomu, že cílem nového strategického pracovního plánu, který předložily Evropská komise a ESVČ a jenž spojuje dvoustrannou a regionální spolupráci, je řídit budoucí činnost EU a dotčených šesti partnerských zemí tím, že se zaměří na dvacet výstupů do roku 2020;
 - I. vzhledem k tomu, že nezávislost, svrchovanost a územní celistvost východních partnerů EU zůstávají ohroženy nevyřešenými regionálními konflikty, včetně několika, které podporuje Ruská federace v rozporu se svým mezinárodním závazkem prosazovat mezinárodní právní řád;
 - J. vzhledem k tomu, že politika Východního partnerství je založena na svrchovaném právu jednotlivých partnerů zvolit si úroveň ambicí a cíle, o které usilují ve svých vztazích s EU;
1. doporučuje Radě, Komisi a Evropské službě pro vnější činnost (ESVČ) následující:

Ohledně budoucnosti Východního partnerství

- a) zajistit, aby výsledky summitu konaného v listopadu 2017 především poskytly základ k prosazování **základních hodnot** Evropské unie, zejména dodržování demokracie, základních svobod, lidských práv, právního státu a zákazu diskriminace, z nichž vychází Východní partnerství, a přičemž je třeba zdůraznit, že tyto hodnoty jsou jádrem dohod o přidružení, a uznat závazek dotčených partnerů tyto hodnoty uplatňovat a prosazovat;
- b) dostát velkým očekáváním občanů ve všech partnerských zemích, pokud jde o vymýcení korupce a upevnění právního státu a řádné správy věcí veřejných; usilovat tedy o obnovený závazek partnerů přijmout a plně provést reformy související se soudnictvím, veřejnou správou a bojem proti korupci;
- c) posílit občanskou společnost v partnerských zemích a její úlohu v rámci Východního partnerství prostřednictvím nekompromisního odporu vůči veškerým právním předpisům, které se snaží omezit její legitimní činnost, podpory jejího hlubšího zapojení do kontroly a sledování toho, jak jsou prováděny reformy týkající se partnerství, a prosazování transparentnosti a odpovědnosti veřejných orgánů;
- d) podpořit reformy volebního systému, které budou v souladu s mezinárodními normami, provedou doporučení mezinárodních pozorovatelských misí vedených OBSE a stanovisek Benátské komise a budou předmětem širší konzultace a co největší shody s opozicí a občanskou společností, s cílem zlepšit rámce volebního systému bez zaujatosti vůči vládnoucím stranám;
- e) zajistit, aby výsledky summitu konaného v listopadu 2017 přinesly **hmatatelné výsledky** pro občany, zejména z hlediska zaměstnanosti, dopravy a konektivity,

energetické nezávislosti, mobility a vzdělávání, přičemž je třeba vzít na vědomí, že důležitým nástrojem v tomto ohledu je nový evropský plán vnějších investic;

- f) požádat Komisi, aby spolu s Evropskou investiční bankou navrhla opatření k provedení nového evropského plánu investic pro Ukrajinu a další země Východního partnerství, které dosáhly největšího pokroku v oblasti reforem směřujících k postupnému hospodářskému a politickému začlenění do Evropské unie, prostřednictvím zvýšení úvěrové kapacity Evropské investiční banky nad současnou úroveň 1,6 miliardy za rok určenou pro Východní partnerství a zohlednění zajištění evropského plánu vnějších investic při provádění jejího investičního mandátu; požadovat, aby prvním krokem v tomto ohledu bylo vytvoření samostatného investičního okna v podobě svěřenského fondu pro Ukrajinu založeného na dobré praxi nástrojů několika investorů, přičemž je třeba zdůraznit, že tento svěřenský fond by se měl zaměřit na soukromé a veřejné investice, zejména na ty, které jsou určeny na sociální a hospodářskou infrastrukturu a oživení schopnosti využívat investice, a na koordinaci podpory mezinárodních finančních institucí a mezinárodních dárců v terénu;
- g) usilovat o řešení nezaměstnanosti, zejména nezaměstnanosti mladých lidí, mimo jiné pomocí balíčku podpurných opatření pro mladé lidi, jako je program EU4Youth, a o rozvoj dovedností potřebných na trhu práce, mimo jiné pomocí odborné přípravy, podpory podnikání, udržitelného zemědělství a rozvoje digitální ekonomiky;
- h) zajistit začleňování hlediska rovnosti žen a mužů do veřejných politik a podporovat zaměstnatelnost a podnikání žen, přičemž kontinuita politiky musí být zaručena i po cílovém roce 2020;
- i) zavázat se ke společné práci na zvýšené mobilitě mezi EU a partnerskými zeměmi; podporovat Moldavsko, Gruzii a Ukrajinu při provádění dohody o uvolnění vízového režimu a zajistit, aby v budoucnu nebyly aktivovány mechanismy pozastavení, zejména prostřednictvím úzké spolupráce v policejní a celní oblasti za účelem ochrany proti bezpečnostním hrozbám, kriminalitě a překračováním doby povoleného pobytu; zahájit dialog o vízech s Arménií, podpořit pokrok Ázerbájdžánu při provádění dohody o zjednodušení vízového režimu a dohody o zpětném přebírání s cílem zahájit dialog o vízech v budoucnosti a uzavřít jednání o dohodě o zjednodušení vízového režimu a dohodě o zpětném přebírání s Běloruskem ku prospěchu jeho občanů, pokud tyto země dosáhnou významného pokroku v oblasti základních hodnot a splní přesné podmínky stanovené v plánech pro uvolnění vízového režimu;
- j) dále zvýšit příležitosti užší spolupráce v oblastech vzdělávání, výzkumu a inovací, zejména pomocí programů, jako je Erasmus+ a EU4Innovation, a poskytnutím úvěrových záruk skupinou Evropské investiční banky v rámci jejího programu InnovFin;
- k) zajistit, aby výsledky summitu konaného v listopadu 2017 přinesly také obnovený impuls k oživení příležitostí k **udržitelnému hospodářskému růstu, obchodu a investicím**, včetně vnitroregionálních příležitostí, přičemž zvláštní důraz bude kladen na malé a střední podniky;

- l) požadovat přehodnocenou podporu EU pro programy pro přidružení a související strukturální reformy, zejména ty, které umožňují lepší konkurenceschopnost, příznivější podnikatelské prostředí a náležitý přístup ke zdrojům financování, mimo jiné pomocí iniciativy EU4Business;
- m) podporovat rozvoj nezbytné dopravní infrastruktury a infrastruktury pro připojení, mimo jiné pomocí ambiciózního investičního plánu týkajícího se hlavní transevropské dopravní sítě, a podporovat rovněž vnitroregionální obchod;
- n) zlepšit energetickou nezávislost i účinnost pomocí zvláštních investic, posílené spolupráce ve všech prioritních oblastech, které pokrývá energetická unie EU, a užšího začlenění trhů s energií partnerských zemí do evropského trhu s energií, přičemž zvláštní pozornost bude věnována propojenosti energetických soustav a infrastruktury a současně budou úzce sledovány důsledky plynovodu Nord Stream 2;
- o) zvýšit také upřednostňování nejvyšších stupňů norem jaderné bezpečnosti a ochrany životního prostředí a plnění závazků v oblasti změny klimatu, mimo jiné pomocí zvyšování povědomí veřejnosti;
- p) zajistit, aby výsledky summitu konaného v listopadu 2017 řešily pokud možno také **bezpečnostní** hrozby, které se dotýkají svrchovanosti, jednoty, územní celistvosti a politického, sociálního a hospodářského rozvoje partnerských zemí a celého regionu;
- q) zavázat se k podpoře jednoty činnosti členských států EU při udržování kolektivního tlaku na Rusko, zejména prostřednictvím posílených cílených restriktivních opatření, k vyřešení konfliktu na Ukrajině pomocí skutečného provedení dohod z Minsku, k obnově plné svrchovanosti Ukrajiny na Krymu, Gruzii v Jižní Osetii a Abcházii a Moldavska v Podněstří a k ukončení dodatečných hrozeb státem podporovaných vražd, kybernetické války, dezinformací a dalších druhů destabilizace;
- r) požadovat okamžité ukončení vojenských konfliktů mezi Arménií a Ázerbájdžánem, které si zbytečně vyžadují životy civilního obyvatelstva a vojáků a současně brání sociálně-ekonomickému rozvoji; potvrdit podporu vyjádřenou nezávislosti, svrchovanosti a územní celistvosti obou zemí, jakož i snahám spolupředsedů Minské skupiny OBSE vyřešit konflikt o Náhorní Karabach a jejich základním zásadám z roku 2009; vyzvat Arménii a Ázerbájdžán, aby opětovně zahájily jednání v dobré víře s cílem provést tyto zásady a vyřešit tak konflikt; zajistit, aby ratifikace nových dohod mezi EU a jednotlivými stranami byla podmíněna smysluplnými závazky vyřešit konflikt pomocí zachování příměří a podporovat provádění základních zásad z roku 2009;
- s) požadovat nepřetržitou podporu činnosti, kterou vykonávají mise EU a OBSE v Gruzii, Moldavsku a Ukrajině, coby zásadních operací za účelem zajištění míru a bezpečnosti především pro občany v daných místech; přemýšlet spolu s partnerskými zeměmi o možnostech posílené úlohy pro EU při řešení těchto konfliktů, mimo jiné prostřednictvím zahájení ambiciózních plnohodnotných misí společné bezpečnostní a obranné politiky (SBOP) pověřených posílením

bezpečnosti a stability;

- t) zvážit atraktivní model „**Východní partnerství**+“ pro přidružené země založený na co nejvyšší společné úrovni, jehož součástí by bylo připojení k celní unii a schengenskému prostoru, podpora přístupu na vnitřní trh EU, účast na dalších programech EU, zvýšené zapojení do SBOP a bezprostřednější opatření, jako jsou dodatečné jednostranné celní preference, zrušení roamingových tarifů mezi partnerskými zeměmi a EU a rozvoj vysokokapacitního širokopásmového přístupu; zpřístupnit model „Východní partnerství+“ dalším zemím Východního partnerství, jakmile budou na tyto posílené závazky připraveny;
- u) zvážit nové prostředky podpory občanské společnosti, akademických obcí, komunit nezávislých médií a mladých lidí pro nepřidružené země, mimo jiné pomocí dodatečného financování a partnerství v oblasti mobility;
- v) zajistit, aby společné cíle byly v obou případech v případě potřeby střednědobé a dlouhodobé, a současně podpořit některé z partnerských zemí, aby přesáhly logiku volebních cyklů ve prospěch strategičtějších vizí;

Ohledně provádění Východního partnerství

- w) připomenout **zásadu diference** a skutečnost, že rozsah a hloubka spolupráce s Evropskou unií se řídí ambicemi EU a dané partnerské země a rychlostí a kvalitou reforem;
- x) zdůraznit, že cílem Východního partnerství je vytvořit nezbytné podmínky pro úzké politické přidružení a hospodářskou integraci, včetně účasti na programech EU; poukázat na to, že podle článku 49 SEU může kterýkoli evropský stát požádat o členství v Evropské unii, pokud splní Kodaňská kritéria a zásady demokracie, dodržuje základní svobody, lidská práva a práva menšin a dodržuje zásady právního státu;
- y) vyzvat Gruzii, Moldavsko a Ukrajinu, aby se zaměřily na **provádění programů pro přidružení** s cílem objevit všechny příležitosti, které mají na základě dohod o přidružení k dispozici, a zapojily se také do společných debat o pokroku, příležitostech a výzvách v oblasti reforem týkajících se dohod o přidružení / prohloubené a komplexní zóny volného obchodu; připomenout, že skutečné provedení výše uvedených reforem je důležité pro budoucí stabilitu a rozvoj zemí a dobrých životních podmínek jejich společností; potvrdit, že perspektiva členství v EU vyžaduje značný pokrok z hlediska provedení těchto reforem, zejména pokud jde o právní stát, dodržování lidských práv a řádnou správu věcí veřejných;
- z) zajistit, aby přísná **podmíněnost** byla vždy spojena se současnou a další mírou spolupráce a podpory pro partnery a byla také vždy dodržována; zdůraznit, že finanční podpora EU poskytovaná jejím partnerům bude podmíněna konkrétními reformními kroky a že přístup EU založený na pobídkách bude nadále přinášet prospěch partnerům, kteří se nejvíce zapojí do ambiciózních reforem; zdůraznit zejména, že nebude ratifikována žádná komplexní dohoda se zemí, která by hrubě porušovala hodnoty EU, zejména tím, že by neprováděla rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva; dále zdůraznit, že před tím, než bude zahájen a uzavřen

jakýkoli nový dialog o bezvízovém režimu, je třeba dosáhnout jasných referenčních hodnot; připomenout, že nedodržení toho, co již bylo dříve dosaženo, systematicky povede k pozastavení dohod, a to i v oblasti bezvízových režimů a financování ze strany EU;

- aa) podporovat **vícestranný rozměr** Východního partnerství coby prostředek zvyšování vícestranného budování důvěry, vytváření příležitostí k regionální spolupráci a zajišťování dodatečně přidané hodnoty, mimo jiné v odvětvových politikách;
- ab) zdůraznit, že je důležité **sdělovat informace o politikách** týkajících se Východního partnerství na interní i externí úrovni soudržně a účinně a zajistit opatření v oblasti jejich sdělování přizpůsobená konkrétním regionům; řešit problém ohledně lepšího poskytování informací o konkrétních výhodách a cílech Východního partnerství a zaměřit se na dezinformace pomocí zajištění kvalitních, podložených a přístupných informací ve všech jazycích partnerských zemí a zaručení plného dodržování svobody projevu;
- ac) zajistit, aby **podpora EU** byla individuálně přizpůsobena tak, aby odpovídala úrovni společných ambicí ve věci spolupráce s jednotlivými partnery na základě zásad „více za více“ a „méně za méně“; požadovat zejména, aby EU sladila své rozpočtové nástroje, jako je evropský nástroj sousedství a Evropský fond pro udržitelný rozvoj, s politickými ambicemi, především v rámci svých výročních a víceletých rozpočtových postupů;
- ad) uvítat návrhy Komise týkající se poskytnutí makrofinanční pomoci partnerům a současně trvat na přísné a účinné podmíněnosti spojené s návrhy, zejména pokud jde o dodržování zásad právního státu (včetně nezávislého soudnictví), zajištění řádné správy věcí veřejných (včetně účinného boje proti korupci) a obranu lidských práv; vyzvat Komisi, aby tuto podmíněnost systematicky zajišťovala v budoucích návrzích této pomoci; předložit Parlamentu a Radě každých šest měsíců podrobnou písemnou zprávu o pokroku, kterého bylo dosaženo v těchto třech oblastech pro partnery, kteří z této pomoci již těží;
- ae) zopakovat svou rozhodnou podporu **parlamentním vstupům a kontrole** v oblasti politiky Východního partnerství; posílit v tomto ohledu úlohu Parlamentního shromáždění Euronest v rámci nové vícestranné struktury Východního partnerství a úlohu Parlamentních výborů pro přidružení nebo Výborů pro parlamentní spolupráci v rámci Rady přidružení nebo Rady pro spolupráci; uvítat programy komplexního přístupu k poskytování demokratické podpory, které se provádějí; vyzvat poslance parlamentů z partnerských zemí, aby spolupracovali na kontrole provádění dobré praxe a na její výměně;
- af) vzít na vědomí odhodlání Parlamentu posílit sledování toho, jak jsou prováděny mezinárodní dohody s východními partnery, a zvýšit kontrolu podpory EU poskytované za tímto účelem; reagovat na výzvu Parlamentu určenou partnerům a Komisi, která se týká zvýšení transparentnosti všech příjemců financování EU; vyzvat Komisi a ESVČ, aby každých šest měsíců předložily Radě a Parlamentu podrobnou písemnou zprávu o provádění těchto dohod;

- ag) vzít na vědomí odhodlání Parlamentu zvýšit kontrolu jednání o budoucích mezinárodních dohodách s východními partnery; vyzvat Radu, aby Parlamentu v souladu s příslušnou interinstitucionální dohodou (2014/C 95/01) bezodkladně předložila veškeré náležité směrnice pro vyjednávání; uvítat prospěšnou spolupráci Komise a ESVČ s Parlamentem při poskytování informací o těchto jednáních, ale vyzvat je, aby také v souladu s příslušnou rámcovou dohodou (2010/L 304/47) bezodkladně předložily návrhy textů k jednání a parafované dohody;
2. pověřuje svého předsedu, aby toto doporučení předal Radě, Komisi, Evropské službě pro vnější činnost a pro informaci zvláštnímu zástupci EU pro jižní Kavkaz a krizi v Gruzii, Parlamentnímu shromáždění OBSE, Parlamentnímu shromáždění Rady Evropy a vládám a parlamentům zemí Východního partnerství;